

Postboks 290

9811 VADSØ

Saksbehandlers direktenummer: 78 94 27 51

Landbruksdepartementet
Avdeling for matproduksjon og helse
Postboks 8007 Dep.

0030 OSLO

Dato: 02.04.2003
Vår ref: 234/03
Arkiv: A033-1
Sak nr: 2003/59-1

UTTALELSE TIL HØRINGSNOTAT OM FRAMTIDIG ORGANISERING AV LABORATORIETJENESTENE PÅ MATOMRÅDET

Departementene ber i brev av 20.2.2003 om kommentarer og merknader til høringsnotat om framtidig organisering av laboratorietjenestene på matområdet.

Det forventes at flere KNT-laboratorier legges ned som følge av at det skal utvikles et markedsøkonomisk laboratoriemarked. Det er svært viktig hvilken strategi staten nå velger om resultatet blir en sentralisering av laboratorietilbud til de befolkningstette områder av landet. Det er ikke å forvente at private aktører på lengre sikt vil engasjere seg i distrikter med lite markedsgrunnlag. Vi kan dermed risikere å miste lokal beredskap på drikkevannsforurensning og matforgiftning. I tillegg kan befolkning, næringsliv og Mattilsynet i distriktene miste tilgangen til laboratorietjenester og den verdifulle kompetansen tilknyttet laboratoriene.

Det angis at det er en betydelig overkapasitet i markedet. Dette er muligens riktig. Vi vil presisere at i områder hvor markedsgrunnlaget er tynt er laboratoriestrukturen etablert med bakgrunn i et lokalt behov, som nevnt over, og transportavstand og –tid satt opp mot kravene til tidsavstand mellom prøveuttak og analysetidspunkt for mikrobiologiske analyser.

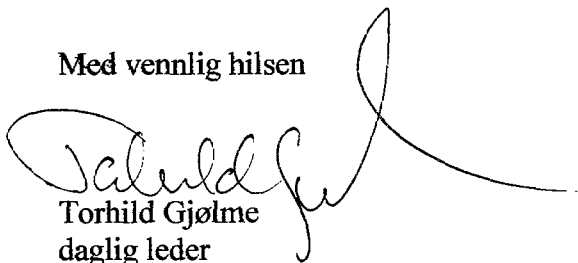
En hovedutfordring vil bli å beholde en desentralisert struktur på laboratorietjenestene og beholde analysekompetanse i rimelig nærhet i distriktene. Vi vil trekke frem følgende punkter i høringsnotatet som vesentlige i så henseende:

- Staten må begrense sitt engasjement på laboratoriesiden til den type virksomhet som av faglige eller økonomiske grunner ikke kan ivaretas av andre. På de andre områdene må oppdragene konkurransesettes for å få økt analyseomgang i markedet. Dette kan sammen med andre tiltak bidra til å opprettholde en desentralisert struktur.

- Et annet svært viktig virkemiddel er det som beskrives i siste avsnitt av høringsnotatets punkt 5.2.1. Vi støtter departementets syn om at statlige laboratorier ikke får komme med tilbud som svar på årlig anbudsinnbydelse fra Mattilsynet og heller ikke tilby tilsvarende analysetjenester til andre kjøpere enn Mattilsynet. Før statlige laboratorier skal dekke et behov for analysetjenester til Mattilsynet og andre, bør staten gi omstillingsmidler til de laboratorier som kan tenke seg å utvide analysespekteret for å tilfredsstille Mattilsynets og andre kjøperes behov i lokalområdet.
- Det arbeides med å legge om laboratoriedriften for å tilpasse den til markedsøkonomiske prinsipper. En slik endring klarer vi ikke over natten og det må være rom for at laboratoriene kan motta omstillingsmidler fra eierne i en periode på 3 – 5 år. Videre er det svært viktig med en viss sikring av inntektssiden. Vi vil oppfordre til at Mattilsynet i overgangsperioden foretar innkjøpene sine ved nærliggende laboratorier (ikke statlige) som tilfredsstiller kvalitetskravene. I den forbindelse synes vi det er viktig å påpeke at størrelsen på laboratoriene ikke nødvendigvis har innvirkning på kvaliteten og vise til at flere mindre laboratorier har fått det kvalitetsstempellet som en akkreditering er.
- Departementet behandler nærhetsbegrepet i kap. 6 og ønsker å utarbeide en skisse til minimumsstruktur. Vi synes det er en god tanke, men må slå fast at ett mikrobiologisk laboratorium i Finnmark er alt for lite. Laboratoriet i Vadsø, som er gunstig lokalisert kommunikasjonsmessig, har i dag problemer med tidsfaktoren fra deler av tilsynsområdet i Øst-Finnmark. Spesielt gjelder det vinterstid med innstilte fly og båter samt stengte eller kolonnekjørte veier.

Vi er glad for at staten ønsker å ta et medansvar for de ansatte i laboratoriene. Vi mener at det må innebære at laboratoriepersonale som blir overtallig må ha fortrinnsrett til ledige stillinger i Mattilsynet der det er behov for bestillerkompetanse/laboratoriekompetanse eller annen kompetanse som den enkelte laboratorieansatte besitter. Staten bør videre bidra til kompetanseheving av laboratoriepersonell slik at de kan gå inn i ledige stillinger i Mattilsynet. Et annet uttrykk for statens medansvar kan være å yte økonomisk omstillingsstøtte for at et eksisterende kommunalt laboratorium kan opprettholdes.

Med vennlig hilsen

Torhild Gjølme
daglig leder

Hovedkontor:
Besøksadresse
W. Andersensgate 6
9800 VADSØ

Telefon
+47 78 94 27 50
Telefax
+47 78 94 27 59

Org.nr.: 974 793 830
Kontonr.
Bank: 6476 05 07383

Avdeling Sør-Varanger
Tel.: 78 99 35 72
Avdeling Tana
Tel.: 78 92 82 07